

J. Bb.

V Sympozjum ICOHTEC

Kwartalnik Historii Nauki i Techniki 22/1, 203-204

1977

Artykuł umieszczony jest w kolekcji cyfrowej Bazhum, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych tworzonej przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego.

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie ze środków specjalnych MNiSW dzięki Wydziałowi Historycznemu Uniwersytetu Warszawskiego.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Temat piąty, do którego zgłoszono 80 referatów i komunikatów stworzył okazję do poznania zainteresowań historyczno-medycznych w wielu krajach. Problematyka ich była jeszcze bardziej rozbieżna, aniżeli referatów w zakresie tematu trzeciego. A oto niektóre tytuły: *Kanadyjski pionier endokrynologii — Bertram Collip*; *Kierunki i szkoły bułgarskiej historiografii medycznej*; *Czy Kopernik był lekarzem?*; *Elementy psychologii, psychopatologii i psychiatrii w twórczości Seneki*; *Rozwój kateteryzacji serca*; *Hidayo Noguchi — odkrywca Leptospira icteroides*; *Wiadomości o reanimacji z XVIII i XIX w.*; *Przykurcz w dziejach medycyny od Starożytności po czasy najnowsze*; *Eklampsja w dziejach*; *Koncepcje medycyny chińskiej i wschodniej*; *Dawne narzędzia chirurgiczne w Kairze*; *Rodzina Guy de la Brousse — założyciela botanicznego ogrodu w Paryżu*; *Trzy okresy współpracy rosyjsko-amerykańskiej na polu nauk medycznych*; *Historyczny zarys prób klasyfikacji chorób skóry*; *Czy choroba „mal de la Baie” w Quebec była syfilisem (1773)*; *A. Vulpian — fizjolog, uczeń Flourens’a*; *Standardowy wzór edukacji medycznej (eksperyment kalifornijski)*, *Rodzina Mayo, trzy generacje, studium zmiany idei społecznych*; *Medycyna w Kanadzie francuskiej (1608—1673)*; *Dzieje rumuńskiego Towarzystwa Lekarskiego*; *Zagadnienia medyczno-farmakologiczne u Aldrovandiego*; *Perspektywy medycyny osteoplastycznej*; *Medycyna buddyjska w Japonii*; *Przyczynki do dziejów Towarzystwa Czerwonego Krzyża w Ameryce*; *Koncepcja patologii i terapii raka piersi w XVII w.*; *Nauka i eksperyment w Anatolii*; *Od mitologii do mikrobiologii*; *Czy Susruta może uchodzić za ojca chirurgii*; *Zastosowanie muzyki w terapii*; *Claude Bernard i mikrobiologia lekarska*. W dyskusjach szczególną kontrowersję wywołał referat *Choroby przywódców państw i ich implikacje polityczne*. Autor bowiem starał w nim dowieść wpływu schorzeń Hitlera, de Gaulle’a, Mussoliniego, Petaina i innych na ich posunięcia polityczne.

Na kolokwium pn. *Medycyna społeczna i jej perspektywy rozwoju* — zgłoszono ogółem 13 referatów. Jedne z nich miały historyczny aspekt (*Ramazzini — inicjator medycyny społecznej*; *Początki medycyny społecznej we Francji XVII w.*, *Kontrola i planowanie rodziny w dawnej Indii*; *Medycyna społeczna w pismach Warszawskiego Towarzystwa Lekarskiego*), inne — nawiązywały do aktualnych problemów w medycynie społecznej w Łotwie, na Węgrzech, w krajach rozwijających się, w prowincji Quebec. Oddzielny referat poświęcony był nowemu modelowi kształcenia kadr lekarskich (poflexnerowski). Jeden też tylko referat poruszył zagadnienie rosnących chorób zawodowych. W toku dyskusji wiele miejsca poświęcono ochronie środowiska naturalnego. Przedstawiciel Ministerstwa Opieki Społecznej prowincji Quebec zajął się w swoim referacie kwestią ubezpieczeń chorobowych, odszkodowań, rent itp. Obrady kolokwialne przebiegały pod hasłem „Opieka nad zdrowiem jest prawem, a nie przywilejem” (Flexner). Poruszano w nich wiele zagadnień wspólnych dla różnych krajów, ale rozwiązywanych w odmienny sposób.

W chwilach wolnych od obrad wyświetlono kilkanaście dłuższych filmów o tematyce historyczno-medycznej oraz obrazujących życie i kulturę prowincji Quebec, a dzień przerwy w obradach został przeznaczony na wycieczki.

Stanisław Szpilczyński

V SYMPOZJUM ICOHTEC

Sympozja ICOHTEC stanowią ważną formę współpracy międzynarodowej historyków techniki — skupionych w tej organizacji od czasu jej powstania na XIV Międzynarodowym Kongresie Historii Nauki w Paryżu w 1968 r. Cztery do-

tychczasowe kolokwia poświęcone były w zasadzie szczegółowym problemom, jak: mechanizm wykorzystania nowej techniki (Pont'a Mousson, Francja 1970); sposób badania mechanizmów (Moskwa — 1971); wykorzystanie techniki w uprzemysławianiu Europy (Jabłonna — 1973); znaczenie techniki w uprzemysławianiu krajów rolniczych (Tokyo — 1974). Szczegółową była również problematyka imprez, w których ICOHTEC współdziałał, jak np. symposium na temat archeologii przemysłowej (Bochum — 1973) oraz dwa sympozja na temat techniki górniczej (Warszawa — 1975, Freiberg — 1976).

Natomiast ostatnie, V Sympozjum, które odbyło się w dniach 8—12 maja 1976 r. w Kałudze, poświęcone było bardziej ogólnej problematyce: *Technika i społeczeństwo*. Wzięło w nim udział ok. 60 uczestników z Bułgarii, Czechosłowacji, Kanady, NRD, Polski (prof. prof. J. Babicz, E. Olszewski, I. Pietrzak-Pawłowska, W. Wiślicki, O. Wołczyk), USA, Włoch i ZSRR. Wygłoszono 34 referaty na temat potrzeb technicznych społeczeństwa, relacji między techniką a pracą, nauką, społeczeństwem, gospodarką i państwem. Omawiano też rolę nauk technicznych we współczesnej rewolucji naukowo-technicznej. Ze strony polskiej wygłoszono następujące referaty: prof. E. Olszewskiego — *Technika — praca — człowiek*; prof. A. Wiślickiego — *Stalność i zmienność podstawowych modeli maszyn*; prof. O. Wołczyka — *Znaczenie badań kosmicznych dla przyszłego rozwoju nauki*.

Przy okazji warto dodać, że Kaługa była miejscem działalności syna polskiego zesłańca i twórcy kosmonautyki radzieckiej — K. Ciołkowskiego. Tutaj też ma siedzibę muzeum, obrazujące jego życie i twórczość oraz muzeum dziejów kosmonautyki radzieckiej. W pobliskim zaś Obmińsku znajduje się pierwsza w świecie elektrownia atomowa, otwarta 23 czerwca 1954 r.

Następne symposium ICOHTEC odbędzie się w 1977 r. w Edynburgu, a jego tematem będzie *Technika i społeczeństwo (na przykładzie poszczególnych dyscyplin technicznych)*.

J. Bb.